

Містер Міккі ДЖАЗПЕРС
(Микола ЛУГОВИК)

МОЇ ЕКЗОТИЧНІ ПІСНІ З МАНДРІВОК
(«MY EXOTIC SONGS FROM TRAVELS»)

НЕЗАЛЕЖНА ЖІНКА

INDEPENDENT WOMAN

Присвята Сюзен



Жінка, якій за сорок,
та вабить незнана у ній таїна...
Сідає зі мною за стовпик,
але не п'є вина.
Танцює зі мною неохоче,
Наче музику не любить вона!
А саксофон ридас,
а барабан гуркоче,
а гітарна так видзвонює струна!

Приспів:

Незалежна жінка
в джинсовому строї...
Незалежна жінка —
Ну і — край!
Незалежна жінка,
а з біди — якої?!
О не питай мене!
О не питай!
Independent woman...
O independent woman!
You are very serve...*
Пальчик — на мої вуста!
Сер Ніхто подзвонить,
інший — не посміє, —
ну, а я?
Це — пісенька не та!

Ця жінка живе за своїми законами,
і так наодинці в омріянім світі блука...
Наближусь до неї обняти —
підніме мені коміра...
І поспіша до свого авта.
А вдома чекає тато хворий,
чекають діти не свої, а сестрині.
І дивиться на неї із докором
«Мадонна...» Леонардо зі стіни.

Приспів:

Незалежна жінка...
незалежну жилку
так на скроні
хочеться поцілувать.
Незалежна жінка — неугасима зірка,
та, яку в долоні не впіймать.

Незалежна жінко!..
Неугасима зірко!..
Неугасима зірко
над чолом віків!..
Ти не плачеш гірко...
О не плачеш гірко
у подушку від образ чоловіків!
Independent woman...
O independent woman!
You is very serve...
Пальчик — на мої уста!
Сер Ніхто подзвонить,
інший — не посміє, —
ну, а я? Це — пісенька не та!

Ця жінка живе за своїми законами,
і так наодинці в омріянім світі блука...
Наближусь до неї обняти —
підніме мені коміра...
І поспіша до свого авта.
А вдома чекає тато хворий,
чекають діти не свої, а сестрині.
І дивиться на неї із докором
«Мадонна...» Леонардо зі стіни.

Приспів:

Незалежна жінка...
незалежну жилку
так на скроні
хочеться поцілувать.
Незалежна жінка — неугасима зірка,
та, яку в долоні не впіймать.

Незалежна жінко!..
Неугасима зірко!..
Неугасима зірко
над чолом віків!..
Ти не плачеш гірко...
О не плачеш гірко
у подушку від образ чоловіків!
Independent woman...
O independent woman!
You is very serve...
Пальчик — на мої уста!
Сер Ніхто подзвонить,
інший — не посміє, —
ну, а я? Це — пісенька не та!

Залишу колись цю країну багату
і штат, де над озером
чайки ячать.
Та Жінку з прикметами
матріархату —
серцю не дозволю забувать!

Приспів:

Незалежна жінка —
нічия поезія!
Незалежна жінка —
наче вид тортур?!
Незалежна жінко,
та яка ж ти — Лесбія?
Якщо я не є поет Катул!
Independent woman...
Independent woman!
You is very serve...
Пальчик — на мої уста!
Сер Ніхто подзвонить,
інший — не посміє, —
ну а я? — і музика
для Вас — не та!

МИ НЕ ПОБАЧИМОСЬ, НІКОЛИ...**WE DON'T SEE NEVER MORE...**

До тебе прийшли б на побачення
з квітами у руці...
Однак це не має вже значення,
чужі ми з тобою, чужі.
Отак і не стали близькими...
Можливо, сей світ — такий?
І літо наше відблискало
ліхтариками світляків.

Приспів:

Ні! Ні! Ні!
Ми не побачимось більше!
Ні! Ні! Ні!
Я присвячу тобі вірша,
піснею стане він!
No! No! No!
Це вже не так цікаво...
Зникне твоє авто
кольору кави!
No! No! No!
Зі мною усе — okay!
Тільки, неначе в розбите вікно,
хтось витягнув Щастя
з моїх грудей!
Yes! Yes! Yes!

Залишу тебе, як Париж — Гоген,
поїду в своє «Таїті».
Американочко Сюзен,
я самотній в твоєму світі.
Тінь твоя — вірний тобі сюзерен, —
іде за мною...
О, Сюзен... О, Сюзен!
We don't see never more
з тобою!

Приспів:

Ні! Ні! Ні!
Ми не побачимось більше!
Ні! Ні! Ні!
Я присвячу тобі вірша,
піснею стане він!
No! No! No!

Це вже не так цікаво...
Зникне твоє авто
кольору кави!
No! No! No!
Зі мною усе — okay!
Тільки, неначе в розбите вікно,
хтось витягнув Щастя
з моїх грудей!
Yes! Yes! Yes!

Чекав на любов твою,
бо як без неї жити?
Але в чужому краю
довір'я від жінки заслужити
нелегко, нелегко, нелегко!
Отак було і мені...
Тепер ось літак, як лелека,
розтанув удалині.

Приспів:

Ні! Ні! Ні!
Ми не зустрінемося більше...
Ні! Ні! Ні!
Я присвячу тобі вірша,
піснею стане він!
No! No! No!
Це вже не так цікаво...
З пам'яті зникне твоє авто
серед вогнів Чикаго!
Вигляну я в літакове вікно,
вип'ю за тебе каву!
No! No! Don't worry!¹
Зі мною усе — okay!
Тільки, неначе в розбите вікно,
хтось витягнув Щастя
з моїх грудей!
Yes! Yes! Yes! О, yes-s-s...

*Detroit, 2004**Kyiv 04.03.2019*

¹ Don't worry — Не хвилюйся (англ.)

Я ЗАКОХАВСЯ В СЕНУ

(веселий паризький шансон)

Вже на Монматрі нас чекала кава,
яку замовив сам Аполінер.
І розлетілась по Парижу слава,
що в Сену закохавсь один абориген!

Приспів:

Даруй, Париже, що печальну сцену,
та закохався я у твою Сену!
Можливо, я не мав на те права?!
Але любов була зухвала!
У Люксембурзькому саду шатався,
і я у неї закохався!

Можеш сказати п'яному Бодлеру,
щоб він мене гарнесенько побив...
Можеш сказати і мес'є Мольєру,
щоб він мене до смерті розсмішив...
Бо ж, Париже, ти уже старенький,
хоч я уже далеко не юнак...
Та я на лірі ось своїй побренькав
і Сену закохав у себе так!

Приспів:

Даруй, Париже, цю печальну сцену,
та закохався я у твою Сену!
Можливо, я не мав на те права?!
Але любов була зухвала!
У Люксембурзькому саду шатався,
і я у неї закохався!

Ти запитай у тітоньки Ефелі:
«кі є се том і пуркуа?»*
А в мене від кохання їде стеля!
Отак, Париже, у житті була!
Я закохавсь у Сену і серйозно!
На нашому весіллі гра Равель!
Париже, не дивись на мене косо.
Там — небосяги до зірок
і хмари, немов у Карпатах вівці!

Приспів:

I'm sorry! I'm sorry!¹
Вибач, що подзвонив...
Як там у Едмонтоні,
місті, де я колись любив?
Вибач, я переплутав час
в заплутаній вервечці годин...
Так не вистачає мені нас!

Невже я в цьому винен один?
Як там моя Атабаска?²
У вас уже, напевно, падає сніг?!
I'm sorry! Спи, спи, будь ласка...
I wish you sweet dreams!³

Едмонтон така столиця,
де багато всяких див!
Став коханець самовбивця:
з мосту кинувсь в річки вир!⁴
А моє життя обвінчане
З безсонням твоїх вікон!
Як ти без мене, дівчинко?!
Як Альберта і Едмонтон?!

Приспів:

I'm sorry! I'm sorry!
Вибач, що подзвонив...
Як там у Едмонтоні,
місті, де я колись любив?
Вибач, я переплутав час
в заплутаній вервечці годин...
Так не вистачає мені нас!
Невже я в цьому винен один?
Як там моя Атабаска?
У вас уже, напевно, падає сніг?
I'm sorry, спи, спи, будь ласка...
I wish you very sweet dreams!

Зорі сяють над віллами,
місяць вгорі — ген-ген!
Ні, то не Каїн там з вилами!
А — червоний канадський клен!
Кинув би він листочок
В мою українську ніч!
Був би якийсь хоч місточок
для наших жаданих стріч!

Приспів:

I'm sorry! I'm sorry!
Вибач, що подзвонив...
Як там у Едмонтоні,
місті, де я колись любив?
Вибач, я переплутав час
в заплутаній вервечці годин...
Так не вистачає мені нас!
Невже я в цьому винен один?
Як там моя Атабаска?

У вас уже, напевно, падає сніг?!
I'm sorry! Спи, спи, будь ласка...
I wish you sweet dreams!

Я цілував тебе, як Вікторію переможець-гладіатор,
з вірою у здійснення омріяних своїх емпірей⁵,
незважаючи на численний натовп,
на станції сабвею⁶ «Колізей»!
Ось і твоя майстерня: картини, естампи...
Ти мене запросила попозувати і кави попити.
Я мимо нас летіли лискучі, гладкі авта,
наче хотіли викрасти наше кохання
чи на дорозі зумисне збить!
І ти засміялась, думки мої угадавши:
«Треба Коханню, як кішечці дзвоник
на шийку почепить!»⁷
Я ці веселі слова згадую завше!
Don't worry you!⁸
Я не хочу минулого ворухити!

Приспів:

I'm sorry! I'm sorry!
Вибач, що подзвонив...
Як там у Едмонтоні,
місті, де я колись любив?
Вибач, я переплутав час
в заплутаній вервечці годин...
Так не вистачає мені нас!
Невже я в цьому винен один?
Як там моя Атабаска?
У вас уже, напевно, падає сніг?!
I'm sorry! Спи, спи, будь ласка...
I wish you sweet dreams!

Edmonton, 1997, Київ, 2018–2019

¹ Вибач мені (англ.).

² Гірська річка поблизу Едмонта в районі Склеястих Гір.

³ Бажаю тобі солодких снів (англ.).

⁴ Поет із міста Едмонтон (Канада) Ярослав Балан розповідав мені про випадки, коли деякі чоловіки, переважно в нетверезому стані, зазнавши чи то невдач у житті, чи в коханні, кидалися у води річки Саскачеван із мосту. У народі його назвали «Мостом самогубців», однак нещодавно на мосту поставили спеціальну загороду з решітки, щоб таких випадків не було.

⁵ Тут — фантазій, мрій.

⁶ Subway — метрополітен (англ.).

⁷ В Едмонтоні автор бачив: кицька з дзвіночком на шії перебігала або радше переходила на світло світлофора, коли погас зелений вогник, і лавина автомобілів зупинилася, бо дзвіночок на шії кицьки задзвенів.

⁸ Ти не хвилюйся! (англ.).

Я СУМУЮ ЗА ТОБОЮ

I MISS YOU

Я для тебе залишуся диваком
із країни, де синьо-жовтий прапор.
Ти боїшся літати до Нью-Йорка літаком,
але без мене їдеш у Флориду раптом!
Любиш каву ти з молоком,
з молоком...
І авто твоє барви такої ж...
Я залишуся для тебе закоханим диваком
із країни бідної і чужої!

Приспів:

I miss you.
Що насалось, як дим?!
I miss you...
Скільки років минуло й годин?!
Я обіцяв: більш не згадувати тебе...
О, я не знав, о, я не знав,
що Кохання так довго живе!
I miss you every day, every night, every time!¹?
I miss you...
Як молитву шепчу: «Прилітай...»
Знов набира висоту до Нью-Йорка літак...
Спогад про тебе у серці моєму
враз стріпонеться як птах.
О, Кохання цікава повість!
На останній сторінці: «Буде далі».
I miss you... I promise you, promise!²
Ми ще зустрінемось у Мічигані!

Пам'ятаєш? Зима і готель «Шаратон»!
Ми з тобою граємо в сніжки!
Пам'ятаєш? Як ти запитувала, де моє авто?
А я — на футболку свою показував втішно.
На ній красувався синій «Форд»,
а під ним якийсь жартівливий напис...
Але час той минув, продзвенів, як акорд,
і твій сивий little boy³ залишить Штати!

Приспів:

I miss you.
Що насалось, як дим?!
I miss you.
Скільки років минуло й годин?!
Я обіцяв: більш не згадувати тебе...

О, я не знав, о, я не знав, що кохання так довго живе!
I miss you every day, every night, every time!
I miss you...

Як молитву шепчу: «Прилітай...»
Знов набира висоту до Нью-Йорка літак...
Спогад про тебе у серці моєму
враз стріпонеться, мов птах.
О, кохання перервана цікава повість!
На останній сторінці: «Буде далі».
I miss you... I promise you, promise!
Ми ще зустрінемось у Мічигані!
Вже веселе Різдво пройшло, Меррі Крістмас⁴,
на віях твоїх — сніжинки.
Твої пальчики гладять моє чоло,
попрощаюсь із ними навіки?
Та чому? Та чому? І чого
через роки і два океани світу
захотілось своє прихилити чоло
на плече твоє мокре
від останнього снігу?!

Приспів:

I miss you.
Що наслалось, як дим?!
I miss you.
Скільки років минуло й годин?!
Я обіцяв: більш не згадувати тебе...
О, я не знав, о, я не знав,
що кохання так довго живе!
I miss you every day, every night, every time!
I miss you...
Як молитву шепчу: «Прилітай...»
Знов набира висоту до Нью-Йорка літак...
Спогад про тебе у серці моєму
враз стріпонеться, мов птах.
О, кохання перервана цікава повість!
На останній сторінці: «Буде далі».
I miss you... I promise you, promise!
Ми ще зустрінемось у Мічигані!

Detroit, Michigan, 2003, Київ, 2018

¹ Я сумую за тобою кожного дня, кожної ночі, щомиті!

² Я запевняю тебе, запевняю (англ.).

³ little boy — маленький хлопчик (англ.).

⁴ Merry Christmas — Різдво (англ.).

ДОБРОГО РАНКУ, АМЕРИКО!

GOOD MORNING, AMERICA!

(весела пісенька)

Ця жіноча гістерика
мене в гріб зажене!
Пам'ятаєш, Америго,
ти ж любила мене?!
Працював я у пральні:
прасував рушнички.
І зізнався в коханні
до твоєї дочки!

Приспів:

Good morning, America!
Greeting you!
Good morning, America!
I miss you!
Good morning, America!
I love you!
Good morning, my Eureka!
I escape to you!¹

Звала ти її Сюзен,
тільки я — ніжно Сю.
Все питала: чи в шлюбі,
з ким у Штатах я сплю?!
Раз відтрутила губки...
Я з цілунком — та — пас!
«Ви ж хотіли із Куби
слать ракети на нас?!»

Приспів:

Good morning, America!
Greeting you!
Good morning, America!
I miss you!
Good morning, America!
I love you!
Good morning, my Eureka!
I escape to you!

«Вже нема того татка,
котрий звався Союз!
Незалежна в нас хатка!
Ось тризубом ручусь!»
З того Сюзен зраділа:
«О, ти мій Посейдон!»
І взялись ми до діла:
цілуватися знов.

Приспів:

Good morning, America!
Greeting you!
Good morning, America!
I miss you!
Good morning, America!
I love you!
Good morning, my Eureka!
I escape to you!

«Так, що можу засватати! —
усміхнувся до Сюзен. —
Хочу жити у Штатах я,
віскі пити не щодень!
Лиш з тобою гарненькою
прасувати рушнички!
І у джинсах із «лейбою»
мий у kitchen² миски!»

Приспів:

Good morning, America!
Greeting you!
Good morning, America!
I miss you!
Good morning, America!
I love you!
Good morning, my Eureka!
I escape to you!

¹ Доброго ранку, Америго!
Вітаю тебе!
Доброго ранку, Америго!
Я журюся за тобою!
Доброго ранку, Америго!
Я люблю тебе!
Доброго ранку, моя Евріко!
Я втікаю до тебе! (пер. автора).

² kitchen — «кухня» (англ.).

«Віриш, я не вигадую? —
бо набридло отак:
кожен доляр вигавкувать, —
я ж — хороший чувак!
Ми над Ніягарою
обвінчаємось, Сю!
Я зріднися із мамою,
а тебе
I love you!

Приспів:
Good morning, America!
Greeting you!
Good morning, America!
I miss you!
Good morning, мамо Америко!
Свати — у двері!
I very love my Sue!³
I am to get married!⁴

Detroit, 2003, Київ, 15 квітня 2019.

³ Я дуже люблю мою Сю!

⁴ Я незабаром одружуся!

МИ ЩЕ ЗУСТРІНЕМОСЬ В ПАРІ

Умовимось на парі,
ми ще зустрінемося в Парі¹
Ти усміхнешся: «S'il vous plait²!»
Напевно, любиш ти мене?

Приспів:

І Господа, який — вгорі,
коли пливтиме над Парі,
ти найніжніше попроси,
аби розлуку нашу скоротив
хоча б на сто годин...

Цілую вуст твоїх корал
і ніжно мовлю: «O rвуар³!»
Злетять листки в календарі —
і ми зустрінемося в Парі!

Приспів:

І Господа, який — вгорі,
коли пливтиме над Парі,
ти найніжніше попроси,
аби розлуку нашу скоротив
хоча б на сто годин...

Ти завтра їдеш у Марсель!
А я сьогодні — у Брюссель!
А потім — в Київ на Дніпрі!
То хто з нас виграє парі?!

Приспів:

І Господа, який — вгорі,
коли пливтиме над Парі,
ти найніжніше попроси,
аби розлуку нашу скоротив
хоча б на сто годин...

Нашу світлинку на столі —
солодку згадку про Парі,
поставлю і не приберу.
Адже тебе я так люблю!

Приспів:

І Господа, який — вгорі,
коли пливтиме над Парі,
ти найніжніше попроси,
аби розлуку нашу скоротив
хоча б на сто годин...

Париж, жовтень 2010

¹ Parі — вимовляється як «Парі».

² Будь ласка (*франц.*), звучить як «сільвупле».

³ Au revoir — До побачення!

ГРАЙ, СЛАВНИЙ ДЖАЗМЕНЕ PLAY, FAMOUS JAZZMAN

В гуркоті автомобільних заліз,
виводить свої мелодії
на розі більдингу¹ саксофоніст:
звиваються в танці небосяги-гордії.
Капелюх старенький біля ніг,
золотий пітон саксофона...
Зупинивсь — інакше б я не міг:
Ніч над Міссісіпі диво творить!

Приспів:

Славний грай, джазмене,
музику для мене!
Я додому скоро не вернусь...
Стану і постою
поруч із тобою!
Трохи зажурюсь і усміхнусь...
Славний грай, джазмене,
нині і для мене
цей забутий африканський блюз!
То — пусте, Маестро,
що лишився сцени,
ти — улюбленець Короля² і муз!

Дорога в нього була пряма:
грав у джаз-бенді для Преслі!
В нестямі клявіші перебира, —
на пальцях блискочуть персні!
А перехожі не затримують рух,
байдужі лиця, наче випилені з фанери!
Доляра мого, кинутого в капелюх,
Маестро гордовито мені поверне!

Приспів:

Славний грай, джазмене,
музику для мене!
Я додому скоро не вернусь.

Стану і постою
поруч із тобою!
Трохи зажурюсь і усміхнусь...
Славний грай, джазмене,
нині і для мене
цей забутий африканський блюз!
То — пусте, Маестро,
що лишився сцени,
ти — улюбленець Короля і муз!

Грає Маестро на славній Біл-стріт³,
пританцьовує ногами у мокасінах!
І перешіптуються рок-н-рол і твіст
у вітрині музичного магазину!
А старий джазмен до мене морга
і саксофон ридати примушує.
А в мене, Маестро, музики своєї нема!
Я ще тут не стрівся з Музою!

Приспів:

Славний грай, джазмене,
музику для мене!
Я додому скоро не вернусь!
Стану і постою
поруч із тобою!
Трохи зажурюсь і усміхнусь...
Славний грай, джазмене,
нині і для мене.
І до ранку Мемфіс не засне!
А джазмен веселий
в ресторан заверне!
А Король розплатиться за все!

*Memphis City, 2004,
Київ, 2019*

¹ Building — будівля (читати як «більдінг»).

² Тут під іменем «Короля» потрібно розуміти славетного співака Елвіса Преслі, якого називали Королем рок-н-ролу.

³ Біл-стріт — вулиця у Мемфісі (США), знаменита як місце зародження американського блюзу. Недалеко від цієї вулиці стоїть пам'ятник Королю рок-н-ролу Елвісу Преслі.



ГОЙДАЛКИ ЧУЖОГО СІТІ¹

THE SWINGS OF FOREIGN CITY

Гойдалки чужого сіті!
Гойдалки — наші орелі...
Ми, неначе діти, діти,
ловим вітерець у жмені!
Ти ще — юна, юна юнка,
а мені — мої літа.
Над дерев зелені дюни
наша гойдалка зліта!

Приспів:

Ти даруй мою зухвалість,
не люблю чекать до завтра.
Завтра може бути завтрість,
чи хтось змани́ть тебе авто́м?!
Ти ще юна, юна юнка,
щоб в любові розібраться...
Між зелених цих малюнків
нашій гойдалці гойда́ться!

На картині Ренуара
все подібно, як у нас:
він, вона — чарівна пара,
із кафешантану — джаз!
Ось і гойдалка вигулькує...
панна ніжку прибере.
Погойдаються в цілунках,
він до театру проведе...²

Приспів:

Ти даруй мою зухвалість,
не люблю чекать до завтра.
Завтра може бути завтрість,
чи хтось змани́ть тебе авто́м?!
Ти ще юна, юна юнка,
щоб в любові розібраться...
Між зелених цих малюнків
нашій гойдалці гойда́ться!

Я нічого не пророчу,
не загадую і сам.
Але я з тобою хочу
загойдатись в небесах!
Там ніхто нас не зурочить,
І тебе я поцілую,
Як отой маленький хлопчик,
який до гойдалки прямує!

Приспів:

Ти даруй мою зухвалість,
не люблю чекать до завтра.
Завтра може бути завтрість,
чи хтось змани́ть тебе авто́м?!
Ти ще юна, юна юнка,
щоб в любові розібраться...
Між зелених цих малюнків
нашій гойдалці гойда́ться!

*Ovensboro, Kentucky,
English Park, summer, 2003,
Київ, квітень 2019*

¹ Ця пісня має ще і перший варіант, музику до нього написала одна початкуюча композиторка, автор навіть співав цю пісню разом із нею. Але після того — ні авторки музики, ані пісні у виконанні числусь донині не чув. Детективна історія — чи не так?

² Мова про картину французького маляра Огюста Ренуара «Гойдалка» 1876, де зображена актриса Жанна Самарі (Jeanne Samary).

О, КРАЇНО, ДИВО-СКРИНЬКА

(Жартівлива пісенька)

Любій доні, чарівній
джазово-естрадній співачці,
яка дуже любить Дубаї.

Як бездолля задовбає,
часом так воно бува.
Я поїду у Дубаї!
Там же донечка співа!
Зникну я хутчіше диму,
лиш махну жоні перстом...
Посіріє Володимир,
князь, який стоїть з хрестом!
Бо я вірити Аллаху
стану вірити відтак,
де верблюди, і фелахи
і найвищий небосяг!
Де я грошей роздобуду
на дорогу, на білет?
Намалюю я верблюда, —
візуальний я поет!
А поет — магічна сила,
в котру вірю вже не рік!
Оживе верблюд — і диво:
кроки спрямує у той бік,
де розкішні Дубаї,
Абу-Дабі золоті,
де арабочка гадає,
дзвонять пацьорки ¹ в руці...
Хай обличенько ховає,
бо для неї я — не свій.
Все одно люблю Дубаї,
цей палац із снів і мрій!

Там — лукум і тепле море,
в ресторані — чай і ром...
Ну, можливо, може моржем
слізку пуцу за Дніпром?!
І як Анна Ярославна
пригадаю Київ-град!
Хоч давно не їм вже сала —
більш смакує виноград!
Тож хутчій верблюдно, пішо
з хати і — на автобан!
А за мною, Боже втішний,
таз летить, як барабан!
Та верблюд, піднявши ногу,
в барабан той вибива!
Ми танцюєм всю дорогу!
От дива! Ото — дива!
А ось тутоньки — Дубаї:
доня піснею стріча!
І верблюда напуває,
свій роман² мені вруча!
О, країно — диво-скринька,
море, яhti і кальян!
Буду пити, щоб не скисли
вина, як Омар Хайям!
О Дубаї! О Дубаї!
Ділим щастя пополам!
Я верблюда знов сідлаю,
до грудей тулю Коран!

Dubai, 2019.

Київ, 09.03.2018.

¹ Забуте українське, натомість зустрічаємо російське «чотки», де російська літера «е» замінена хитромудро на «о».

² Мова про недавно виданий роман дочки автора Марії Луговик під псевдонімом Марі де Жордан «Коханка лобстерів», який вийшов в електронній версії журналу «Всесвіт».

САНТА МОНІКА
SANTA MONICA
(Весела пісенька)

Я прикрилю до тебе в Штати,
ти від смутку — найкращі ліки!
Одягнуся в святочні шати:
ти пізнаєш красунчика Мікі!

Приспів:

Санта Моніка,
це — екзотика!
Океанських хвиль аеробіка!
Каліфорнія, океан!
Навіть риби — у подиві ротики!
Ти кохання мого — гураган!
Ген дельфіни танцюють канкан!
А на пляжі ходять еротики,
трохи схожі на наших оксан!

Санта Моніка! Санта Моніка!
Пальми, наче у Полінезії!
Це — гітара й весела гармоніка!
Санта Моніка — наша Поезія!

Приспів:

Санта Моніка,
це — екзотика!
Океанських хвиль аеробіка!
Каліфорнія, океан!
Навіть риби — у подиві ротики!
Ти кохання мого — гураган!
Ген дельфіни танцюють канкан!
А на пляжі ходять еротики,
трохи схожі на наших оксан!

Я не годен без тебе спати!
Ця напруга у сто кіловат!

Я вже крилю до тебе в Штати, —
ліжко в київський сплавив льомбард!
Тож готуйся мене стрічати,
Santa Monica ти моя!
У тобі — сексуальні дівчата!
Океани кохання й моря!

Приспів:

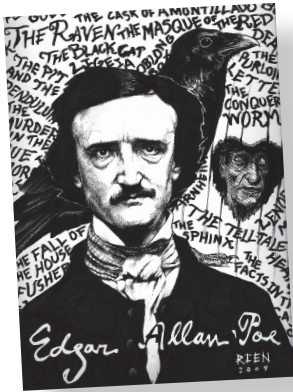
Санта Моніка,
це — екзотика!
Океанських хвиль аеробіка!
Каліфорнія, океан!
Навіть риби — у подиві ротики!
Ти кохання мого — гураган!
Ген дельфіни танцюють канкан,
а на пляжі ходять еротики,
трохи схожі на наш оксан!

Накуплю я для тебе фініків,
обніму дуже ніжно за стан...
Будем ми милуватись дельфінами!
Ось цілунок із пальми дістав!

Приспів:

Санта Моніка
це — екзотика!
Океанських хвиль аеробіка!
Каліфорнія, океан!
Навіть риби — у подиві ротики!
Ти кохання мого — гураган!
Ген дельфіни танцюють канкан,
а на пляжі ходять еротики,
трохи схожі на наших оксан!

*Задум у Філадельфії, 2001, літо, коли збирався
у мандрівку до Каліфорнії, оскільки звідти
була родом чарівна леді Джейн, у яку закохався.
Київ, 17 квітня 2019.*



Едгар Аллан ПО

(США)

(1809–1849)

КРУК

*Переспів з англійської
Павла МАСЛАКА*

Глибиною ніч гнобила, чи то спав, чи то наснило,
Та знічев'я на півсили я прокинувся од сну,
Бо у двері хтось постукав. «Чи то друг, чи недолуга,
Чи когось пекельна мука (як мене!) у глибину
Затягла?.. Та ні! Знайомий повертається з шинку
Й має постать неструнку!»

Так, я пам'ятаю стало: грудень гаснув, ніч зростала,
Свічка, крісло, покривало... Я ж, замотаний в габу,
Думав про Ленор у щемі, ту, святу, що вже в Едемі...
В манускриптах намагався відшукати провідну
Згадку про Ленор, кохану... (Я сторінку цю сумну
Зроду не перегорну!)

Фіолетові фіранки тіпались, немов підранки.
Страх прийшов... А ще до ранку — як на гарну новину...
Може, віджахну я словом?.. І сказав тоді налопом:
«Це, напевно, хтось-нероба повертається з шинку.
Привітаю візитера. Відтепер я все збагну —
Відчиню і пригорну...»

І у лагідному стані розпластався в привітанні:
«Вибачайте, пан чи пані, я куняв у ніч хмурну,
Ви ж постукали тихенько, як бува, моє серденько...»
Двері відчинив хутенько — анікого. Бачу млу,
І відчув, якщо тут буду ще хвилину, хоч одну —
То у темряву пірну...

Все ж у мріях нерухомо я стояв, не йшов додому,
Ця жагота невідома ні тепер, ні в давнину.
«О, Ленор!» — я чув навколо, й зірка з неба впала долу...
Мабуть, сам шептав я кволо і дослухував луну...
Та не чув і більш не бачив я підказку позивну —
Тільки чорну пелену.

Повернувся до кімнати помарнілий від утрати,
Манускрипти сів читати з думою на дивину.
Згодом чуо серед тиші постук той же, та гучніше.
«Вітер це! Йому ще гірше, серед снігу, дикуну.
Так, це просто вітер б'ється мерзлим серцем по вікно,
Мовби згадує весну!...»

Раптом, ніби ненароком, з-за порт'єри над порогом
Вийшов крук поважним кроком, чорним оком зазирнув
Просто в душу!.. За хвилини злинув, сів на бюст Афін,
Ніби виліплений з глини, там заляк — ні тпру ні ну...
Може, все це — сновидіння?.. Я всього не осягну,
Бо не вибрався зі сну?..

Та втомився від невір'я... «Крук! Тобі не поводить я!
Ти на тім'ї носиш пір'я, що перуку чепурну.
Певно, ти прожив чимало, при тобі світи згасали.
Як тебе іменували у прадавні сивину?»
Крук же відповів суворо, ніби дмухав у сурму,
Щось таке: «Не поверррну!»

«Це — ім'я? Ти втратив розум! Чи від літ, чи від морозу...»
Я не відчував загрози і зорив на дивину:
На погрудді у кімнаті крук сидить, в очах багаття,
Висить понад ним розп'яття... «Поклюєш горобину?» —
Жартома спитав я птицю, що прийшла в цю ніч сумну,
З назвиськом «Неповерну».

«Мабуть, збився ти з дороги. От перепочинеш трохи,
А на ранок вже, їй-богу, полетиш у далину...
Навіть не залишиш спадку — ані пір'ячка на згадку...
Тож підтвердь мою здогадку: ти на запірку дверну
Не дивись, а дзьоб свій гострий поверни праворуч, ну!»
Крикнув Крук: «Не поверррну!»

Здивувався я не штучно: «Відповів ти вельми влучно!
Хто ж він був, хто так розпучно птицю виплекав ручну?
Певно пан твій жив непишно, день і ніч волав невітшно
І сприймав життя тодішне, як обірвану струну...
Поминав свої надії, мрії, юність чарівну
І ридав: «Не поверну...»

Крук термосив головою, наче кпився наді мною.
Я подумав: «Отакої! Я тобі не потакну!»
Та цікаво — що зібрав ти серед правди і неправди?..
Й головне, чого заради ти збираєш по зерну
Спогади і сподівання? Прилетів у глушину
І ячиш: «Не поверну»...

...Світло ламп в моєму світі відбивалося щомиті
І на синім оксамиті подушок на лежку,
І на шторах, йшло на стіни, на похмурий лик Афін...
Годі слухати незмінну мову крукову нудну!

Краще покладу під карк я цю подушку похватну
Й вухом не поворухну!

У думках своїх за плином плив я плавно і невпинно,
Згадував Ленор безвинну, ту, безгрішну, рятівну,
І благав найвищі сили, що весь всесвіт охопили,
Повернути образ милий, цю вродливість неземну!..
Та зненацька шестикрилий крук дав стусана нутру
Й прокричав: «Не поверррну!»

Я ледь стямився й озлився: «Ти в думки мої вселився
І чатуєш там на лиця, щоб відкрити таїну?!
Ти, володар жаху, Каїн, — знати знай, хто твій хазяїн!
Все, що в серці я тримаю, я навпіл не перетну!
Поверни хоча б мій спокій, бо інакше прожену!»
Крикнув Крук: «Не поверррну!»

Я нечутно мовив: «Боже!» Тільки ж Він і допоможе
Відігнати все вороже, дасть осяння талану.
...Буду я з Ленор невдовзі йти по зоряній дорозі...
Всемогутній витре сльози, стопить тугу крижану,
Поверне мені надії, як не всі — хоча б одну!
Крикнув Крук: «Не поверррну!»

Крикнув я: «Ти, чорний блазень, чванишся від повноважень?
Врешті-решт я ще не в'язень, що знайшов свою куну!
Круче! Я тебе примушу повернути мою душу
(Не безгрішну, хоч і тужну, не святу та не брудну,
Ти ж збираєш грішні душі — для чортів сировину)!»
Крикнув Крук: «Не поверррну!»

...Все сидить ота ворона, ця пекельна охорона.
Ой, пробач, я несвідомо скоїв витівку дурну!..
Крук сидить, і я не рушу, тінь Його вганяє в стужу,
І з цієї тіні душу я свою не поверну,
День і ніч кволю в кріслі, мов потрапив у труну...
Й вже себе не поверррну!



ПРО ПЕРЕКЛАДАЧА.....

Павло МАСЛАК з 90-х років друкує невеличкі оповідання й повісті в російськомовних літературних часописах «Радуга», «Крещатик». Разом з Альфредом Барковим досліджував «меніппей» методом системного аналізу (наприклад, «Золотий ключик» О. М. Толстого).

«Переклад» вважає проявом творчої інтуїції, де метою є подання «внутрішнього духу» твору, і, за можливості, — збереження певних версифікаційних засобів оригіналу. Живе в Києві.



Біжан ДЖАЛАЛІ

(Іран)

(1927–2000)

«БАЧУ, ЩО СЛОВОМ Я СТАВ...»

Вибрані вірші

*Із перської переклала
Василина КОПИТКО*

У ДЕНЬ, КОЛИ Я ПОМРУ

У день, коли я помру,
Те, що реліквією моря є,
Морю віддайте,
Те, що з неба
В моєму серці залишиться,
Небу поверніть
Шепіт лісу
І голос водоспадів
Лісу і водоспаду
Поверніть
І якщо в моїх руках зірка
Залишилася
На небо відправте її
І в той час тіло моє
Віддайте землі
І серце моє тиші й темряві
Вручіть
І тоді від мене віддаляйтеся
Поволі
Щоби про ваші навідини
Не знав я ніколи

* * *

У пошуках Бога
у світ я пішов
і образ його
у ранковому сонці
і в квітах шукав
та знайшов
Чи одного дня слідом за ним
до темряви людських сердець
я також піду?
Чи одного дня
у людських серцях його також знайду?

* * *

Самотність обрала мене
і наче кров
у моїх венах текла

і в погляді моєму застигла,
і в словах моїх розцвіла

* * *

Слова,
мов голуби
безголосі
і білі
чи мов цвіт плодових
дерев,
що на мої руки і лице
осипається
і в очах моїх
осіда
і я
поміщаю їх
у серці своїм.

* * *

Бачу, що словом я став
і спокійно ступаю
і крила свої
немов птах
з-під дощу слів
витрясаю

* * *

Я свої уста змикаю
аби промовляти.
З закритими очима іду.
Аж поки можливо
щось побачу
аж поки можливо слово
зрону

* * *

Від печалі пісні залишаються
від надії слова
поезія залишається від життя

* * *

Наше серце розбите
Поезія з нього назовні виходить,
як вітерець, як сльоза
Наше серце розбите
Світ для себе
нову чашу знаходить

* * *

Дозволь перед смертю
позвати тебе
й ім'я твоє наче квітка
на ґрунті серця мого
проросте

* * *

Ти з моїми руками,
коли вони пишуть
ти з моїми очима,
коли вони бачать
ти за білим аркушем,
що очікує
ти за словами моєї поезії,
що крізь тебе говорить

* * *

Одного дня ти прийдеш
у день, коли вже не сподіватимусь
побачити тебе
руку моєї тіні візьмеш,
згаслої тіні,
тіні, що в жодному сонці потреби
не має
ми підемо разом
у день, коли світ став широким
шляхом
без кінця і краю

* * *

Надії
наче квіти ранньою весною
на ґрунті мого буття
проросли
від світла дня сил набираються
і в нічній прохолоді
свіжість знаходять
Їх коріння міцніє
у моєму бутті
і восени
їх насіння
спочиває у багатозародковій корі
самотності і смутку
аж поки навесні
сповістить світу
свою звістку

* * *

Знаємо лиш те,
що згаснемо ми
мов свіча

* * *

У мить, коли рука
цю книгу відкрила
і в очі
упали ці слова
ти звістку свою
прошепотіла на вухо
і серце засіяло від світла твого.

* * *

Друкуючи книгу
ми частину свого буття
відтинаємо
і в бібліотеці залишаємо

* * *

Краса
наче смерть,
що тіло і душу
раптово перемагає

від нас нічого
окрім своєї величі,
убивчої краси
та власної немочі
не залишає

* * *

Море
наче серце
від радості тріпоче

* * *

Дотепер я не знав, що померла ти
і даремно в цьому світі
я шукав тебе
У голосах твій голос знайомий шукав
тривожно вдивлявся у лиця
в очікуванні побачити
обличчя твоє
Тепер я знаю, що з першим криком моїм
у світі цім
ти зі світом попрощалась
тепер я знаю, що з першим моїм поглядом
на небеса

ти за найдальшою зорею сховалась
але я твій подих направив у найтемніші
заглибини своїх грудей
але я твій погляд зберіг наче скарб
у темних закутках моїх очей
земля і ніч заволоділи тілом твоїм
але я слідом за ним
прийду до ночі й землі
і після смерті можливо
в обіймах навіки
залишимося ми

* * *

Звуку своєї ходи
ти не пам'ятаєш,
бо вона з тобою завжди
але я пам'ятаю її,
бо не зі мною ти,
а звук твоєї ходи
у серці моєму застиг

* * *

Дерева
наче полум'я
зелене полум'я
чи наче стражденна молитва
землі,
що з землі підіймається,
але неба
ніколи не сягне

* * *

Кожна моя поезія
шматок душі
моєї
і з кожною поезією
прощаюся я
зі своєю душею

* * *

Я не жив
поезія жила
замість мене

* * *

1
Я своє життя
для когось іншого
прожив
і не знаю для кого

2
Не знаю
риба запах водам моря дає?
Чи море запах риби ввібрало.

3
Довгі роки
для тебе було
мовчання моє
і зараз для тебе
промовлю
крізь минуле мовчання моє

* * *

Зі смертю втечу
до галактик,
бо за життя
так далеко
не можна піти

Про автора:

Біжан Джалалі (1927–2000) — іранський поет, знавець літератури і мистецтва. Народився в Тегерані у сім'ї, що походила з аристократичного роду часів Каджарів. Був племінником відомого іранського письменника Садека Хедаята, який мав великий вплив на молодого поета. Вивчав фізику в Тегеранському університеті, навчання продовжив на природничому факультеті у Тулузькому університеті в Парижі. Захопився літературою, мистецтвом та філософією. Повернувся в Іран і отримав диплом у Тегеранському університеті за напрямом французька мова та література. Викладав англійську мову у школі, тривалий час працював у нафтовій компанії. Писав білі вірші перською та французькою мовами. Поет так і не одружився, все життя прожив відлюдником, тема самотності та смерті стала основною у його поезіях. За життя вийшли збірки «Дні», «Наше серце і світ», «Колір води», «Вода і сонце», «Буденне», а також дві збірки вибраних поезій «Гра світла» і «Про поезію». Проте поет особливу популярність здобув тільки після своєї смерті, коли його брат зібрав та видав раніше неопубліковані поезії Біжана Джалалі.

.....